

आभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
abhiyanweekly40@gmail.com

वर्ष : ३७ / अंक : ३५ / २०७६ चैत २१ गते शुक्रबार / 3 Apr., 2020 / मूल्य रु. १०/-

साल्टको अनुकरणीय कार्य

काठमाडौं | विश्वभरमै कोरोना भाइरस (कोभिड १९) ले आतक मच्छाइरहेको छ। यसी कोरोना भाइरसके कारण विश्वको अर्थतन्त्रमा समेत नराम्रो असर परेको छ भने लाखौं व्यक्तिले रोजगारी गुमाएका छन्। विकसित देशहरूमा समेत यस रोगबाट आक्रान्त भइरहेका छन् भने नेपाल समेत त्यही रोगका कारण आक्रान्त भएको छ। अहिलेम्म श्री पशुपतिनाथको कृपाले यहि रोगका कारण कसैले ज्यान गुमाउनु परेको छैन, हाम्रा लागि यसी खुसीको विषय हो।

कोरोना भाइरसलाई अझ फैलिन नदिन सरकारले यसी चैत्र ११ गतेदेखि मुलुकभरमै लकडाउनमा फसको छ। यस्तो बेला आम उपभोताहरू खाइदानको समस्यामा पर्ने भएकाले सरकारले अति आवश्यक बस्तुहरूको विक्रि वितरण गर्न उद्योगी, व्यापरी र खुद्रा पसलहरूलाई आग्रह गरिएको छ। मुलुकमा तुनको विक्रि वितरण

»» बाँकी ८ पेजमा

तागीलाई www.abhiyanonline.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ।

नाइंगयो ओली सरकार

काठमाडौं | विपतका बेलामा पनि भ्रष्टाचारको तानाबानाका कारण ओली सरकार नराम्री नाइंगयन पुगे को छ। औम्नी सालाहर्समार्फत रविएको कमिशनकाण्डको चक्रव्यूहको भाडाकोर भएपछि प्रधानमन्त्रीले हस्तक्षेप गरेर ठेक्का रद्द गराएका छन्। हिजोसम्म भएको सामान आपूर्तिको समयछंडै अस्ती ठेक्का रद्द गरिएको हो।

चुके, प्रवानगमन्त्री ओली फेरि चुके। पर्यटन र स्वास्थ्यमन्त्रीमार्फत उनले गर्न खोजेको भ्रष्टाचारविरुद्ध प्रमाणहरू सार्वजनिक भएपछि र अखिलायामा उजुरीसमेत परेपछि कोरोनाजस्तो महामारीविरुद्ध मारेका सामान समेत नकली, विश्व स्वास्थ्य संगठनले सिफारिस नगरे का सामान मनाउन अपराधमा समेत ओली सरकार

»» बाँकी ८ पेजमा

नाम मात्रको राहत प्याकेज

काठमाडौं | विश्वभर फैलिएको कोरोना भाइरस (कोभिड १९) बाट नेपाल समेत प्रभावित भएको छ। भायबस अहिलेसम्म उक्त भाइरसलाई कसैले ज्यान गुमाउनु परेको छैन। श्री पशुपतिनाथले हामी नेपालीहरूको रक्षा गरिएको छ। तर जनता उक्त भाइरसका कारण आक्रान्त भइरहेका छन्। सरकारले चैत्र ११ गते देखि नेपालीहरूको रक्षा गरिएको छ। लकडाउनले गर्दा सर्वसाधारण जनता घरबाहिर निस्कन सक्ने अवस्था नभएकोले सरकारले जनताको लागि केही राहत दिने धोषणा गरेको छ।

सरकारले धोषणा गरेको राहतले सामान्य नागरिकलाई केही राहत दिने भनिएतापनि जनताले सरकारले धोषणा

»» बाँकी ८ पेजमा

नागरिक राजालाई नागरिकको विज्ञा

काठमाडौं | पूर्वराजाले कोरोना नियन्त्रण गर्न २ करोड दिवे नेपाल भारत सीमामा रोकिएका नेपालीलाई घर आउन दिनुपर्ने आग्रह गरेका छन्। पूर्वराजाले स्पष्ट शब्दमा स्वदेश फर्क्न चाहेलाई रोक्न नहुने बताएका हुन्। तर नेपाल सरकारले पूर्वराजाको आग्रह र नेपाली जनताको घर फर्क्न पाउने हकलाई बन्देज लगाएको छ। कुनै संविधान र कानूनले घर फर्क्न रोकेको हो, सरकारले स्पष्ट पार्नसकेको छैन।

पूर्वराजाले सन्देशपछि टिटरबाटसमेत कोरोनाले गर्दा विदेशमा बस्न नसक्ने भएपछि आफ्नो देश फर्क्न खोज्ने नेपालीलाई सीमामा रोक लगाउन नहुने सुझाव छन्। आफू काम गरिरहेका ठाउँमा बस्न नसक्ने र काम नपाएर विचल्ली भएपछि फर्क्न खोज्ना घरको ढाकामा तगारो लाग्नुहुन्ना। सरकारले आवश्यक स्वास्थ्य परीक्षण गरी स्वदेश आजन दिन उत्तम हुनेछ। फर्क्न चाहने नेपालीहरूले वाचारे न्टाइम्स बस्न तैयार छौं भन्दा पनि हजारौं नेपाली भास्तीय सीमापारी रोकिएका छन्।

दुई महिना चुप अहिले निर्णय

काठमाडौं | विश्वमै फैलिएको भाइरस (कोभिड १९) ले नेपालालै समेत प्रभाव पारेको छ। त्यसै कारण सरकारले उक्त भाइरस फैलिन नदिन चैत्र ११ गतेदेखि मुलुकभरमै लकडाउन गरेको छ। लकडाउन गरिएपछि जनमानस भने घरमा बस्न बाध्य भएका छन्। सिमित क्षेत्रका व्यक्तिहरूलाई समस्या सिर्जना भएको छ। त्यसले गर्दा न्यून आय भएका र दैनिक रोजगारी गरेर जीवन विताउन बाध्य भएका मानिसहरू अझ संकटमा परेका छन्। सोही कारण आफ्ना नागरिकहरूलाई विश्वका धेरै देशहरूले राहत प्याकेज ल्याएका छन् भने नेपाल कम्प्युनिट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारले समेत चैत्र १६ गते राहत प्याकेज धोषणा गरेको छ। सरकारले धोषणा गरेको राहत प्याकेजमा उल्लेखनीय केही कुरा छैनन्।

»» बाँकी ८ पेजमा

पत्रिका पढ्दा कोरोना भाइरस सदैन

काठमाडौं | पछिलो समयमा विश्वभरकै कोरोना भाइरस (कोभिड १९) फैलिएको छ। उक्त भाइरस विश्वभरमै फैलिएपछि केही देशका पत्रिकाकोहरू बन्द भएका छन्। त्यसको एर्टै कारण थियो पत्रिका वा कागजबाट समेत उक्त कोरोना भाइरस फैलिन्छ वा सर्न सक्छ भनेर। तर विश्वका विभिन्न अध्ययनहरूले प्रृष्ठ गरेका छन् पत्रिकाको माध्यमबाट कोरोना भाइरस सर्न सक्दैन फैलिन भनेर।

विश्व स्वास्थ्य संगठनले पनि पत्रिका बोकेर हिँडा र कागजमा सामान लिन र दिन सुरक्षित रहेको प्रृष्ठ पारेको छ। त्यसैले पत्रिका पढ्दा वा छुँदा भाइरस सर्न भन्ने भ्रममा नपर्न विश्व स्वास्थ्य संगठनले सबैलाई आग्रह आग्रह गरेको छ। अमेरिकाको सेन्टर फर डिजिट केन्द्रले एक प्रिपेरेसनले भनेको छ पत्रिकाका लिंदा वा पढ्दा कोरोना भाइरस सर्न कुरामा विश्वास गर्न आधारहरू देखिएका छैनन् धेरै मान्छेले बोकेर हिँड्छ भन्ने आधारमा अनुमान

भाइरस नसर्ने प्रृष्ठ पारेको छ। त्यसैले पाठकको घर दैलोमा पुरोको पत्रिका पढ्न

»» बाँकी ८ पेजमा

www.prabhubank.com
PRABHU
ASHIRBAD SAVING

Prabhu आशिर्बाद Saving
अग्रजको आशिर्बाद सम्भालेर राख्नुस्

रु ०/-
न्यूनतम
मांजदात

५.५%
ब्याजदार

निःशुल्क
डेविट कार्ड

prabhu BANK

Prabhu Building, Babarmahal | Phone: +977-1-4788500
Fax: +977-1-4780588 Email: info@prabhubank.com | Toll Free No.: 16600107777

ALTERING REGIONAL DYNAMICS

ALI SUKHANVER

The Indian Air Force has recently commissioned the '222 Tiger Sharks Squad' of Sukhoi Su-30 MKI fighter jets in Thanjavur, Tamil Nadu: say various media reports. The Sukhoi Su-30MKI is a twin-jet multirole air superiority fighter, developed by Russia and built under license by Hindustan Aeronautics Limited (HAL) for the Indian Air Force. It is a heavy, long-range all-weather fighter equipped with the supersonic BrahMos cruise missiles that have a range of over 300 km. A very high-profiled ceremony was arranged at the occasion which was attended by the Chief of Defence Staff Gen. Bipin Rawat and Air Chief Marshal Rakesh Bhadauria. This extraordinary military-move is being taken as a serious message to China whose entry in the Indian Ocean region is continuously and significantly altering regional dynamics. This entry is being observed through economic investments and military presence along the Maritime Silk Road and it would no doubt result in China's increasing political influence in the region too.

China has been very successful in deepening its ties with the regional states particularly with Pakistan, Bangladesh, Myanmar and Sri Lanka in last many years. These ties are specifically in shape of the influx of Chinese capital into construction projects. According to a media report somewhere in the mid of 2019, during her visit to China, the Bangladeshi Prime Minister Sheikh Hasina signed nine different types of accords covering a range of sectors including power, culture, tourism, and technology. A Letter of Exchange was also signed under which China would provide Bangladesh with 2,500 metric tons of rice as aid for Rohingya refugees. She was

promised that China would provide extension of loans worth \$1.7 billion for Bangladesh's power sector. Reports say that during that visit, Beijing also assured Dhaka that it would better align its projects under the Belt and Road Initiative (BRI) with Bangladesh's development priorities. Same is the case with Sri Lanka; China has invested a lot in different development projects in Sri Lanka too; these projects include Colombo International Financial City, Colombo International Container Terminals and Hambantota Port. At private and personal level, Chinese investors are investing a lot in the field of, agricultural product processing, manufacturing, warehouse and logistics and hotel construction.

Once Burma now Myanmar is a country situated in Southeast Asia and is bordered on the north and north-east by China. The two countries are having a very close diplomatic relationship since June 8, 1950 when a treaty of friendship and mutual non-aggression was signed between them. This January, Chinese President Xi Jinping had been on a two-day state visit to Myanmar where he signed more than 33 different agreements with the Myanmar government in the fields of information, industry, agriculture, security and the resettlement of internally displaced people in Myanmar's war-torn Kachin State, which borders China. During President Xi Jinping's visit the most emphasized topic had been Kyaukphyu Special Economic Zone on the Bay of Bengal which is the terminus of the 1,700-kilometre long China-Myanmar Economic Corridor. Experts say that it is a major link in Beijing's Belt and Road Initiative whose other end is in China's Yunnan province.

Last but not the least comes

Pakistan; a country with the decades old trusted friendship with China. From the making of JF-17-Thunder Aircraft to the marvelous CPEC; the tale of love and care between the two countries is never-ending. Recently a Pakistani doctor who volunteered to treat corona virus patients in China's Wuhan epidemic area got warm official as well as public appreciation and admiration for his services to the corona-infected patients. Dr. Usman is a Pakistani medical teacher at Changsha Medical College and he is the first foreign doctor who stepped forward to treat infected people in Wuhan as a volunteer.

In short this whole scenario is not very much favourable for the countries like US and India. These countries are frightened of China's increasing influence in the region and are sure that in near future, China would emerge to the surface as an undefeatable World Super-Power with the support of its Allied countries like Pakistan, Bangladesh, Myanmar and Sri Lanka. In this whole strategic game, the Indian Ocean might be the playground. The point to be kept in mind is that the Myanmar corridor provides China with a shortcut to the Indian Ocean. 'The Star' said commenting upon the situation, "An outlet to the Indian Ocean allows China's sizable oil and gas imports from the Persian Gulf to bypass going through the Strait of Malacca, and could conceivably serve a future military purpose". It must also be kept in mind that the US and India are very well aware of the fact that China is going to be a very serious threat to their combined interests in the region and that is the reason that India has recently deployed the '222 Tiger Sharks Squad' of Sukhoi Su-30 MKI fighter jets in Thanjavur, Tamil Nadu just 65 miles from international maritime boundary between

India and Sri Lanka. Let us see what way China responds to this military action. From stratagem of countering the Corona-virus

to the strategy of combating different regional military threats, the world has a lot to learn from China.

नेपाल आयल निगम लि.को

खाना पकाउने एल.पी. ग्यांस प्रयोगकर्ताहरूलाई सुरक्षासम्बन्धी अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ग्यांस अत्यन्त प्रज्वलनशील पदार्थ भएकोले यसको प्रयोगमा पर्याप्त शर्कर्ता र सावधानी अपनाउन जरूरी हुन्छ। यसैले खाना पकाउने ग्यांसको चुहावटबाट हुने दूर्घटनाबाट बच्न देहायाका कुराहस्मा ध्यान पुऱ्याउन सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा नेपाल आयल निगम लि.अनुरोध गर्दछ।

दूर्घटनाबाट बच्न ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु :

- एल.पी. ग्यांस सिलिङ्डर ल्याउँदा-लैजाँदा नगुडाउँ, भान्छामा सिलिङ्डर सधै ठाडो राखी प्रयोग गरौ, सुताएर र घोष्टाएर प्रयोग नगरौ।
- रेगुलेटर, रबर पाइप, चुल्हो जस्ता उपकरणहरू गुणस्तर प्रमाणेत भएको मात्र प्रयोग गरौ। साथै हरेक २ (दुई) वर्षमा ग्यांसको पाइप फेरौ।
- खाना पकाउँदा सधै भ्र्याल ढोका खुला राखौं र सुतिको कपडा लगाएर मात्र खाना पकाउने गरौ।
- काम सकिएपछि सधै रेगुलेटर बन्द गरौ।

ग्यांस चुहावट भएमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु :

- खाना पकाउने स्थानमा एल.पी. ग्यांसको तिखो गन्ध आइरहेको छ भने ग्यांस लिक भइरहेको छ भन्ने बुझनुपर्दछ। ग्यांस लिक भएमा पहेले रेगुलेटरको र पछि चुलोको नव ९फ्लयद० बन्द गरौ।
- ग्यांस हावाभन्दा गहौं हुने भएकोले भुइँमा बस्छ। यस्तो अवस्थामा ढोका र सबै भ्र्याल खुला गरौ र आगोको फिल्का निस्कने पदार्थ जस्तै ग्यांस चुल्हो, सलाई, लाइटर, धूप आदि नबालौ र बिजुली बत्ती, टर्चलगायत कुनै पनि विद्युतीय उपकरण नचलाउँ।
- ग्यांस लिक भइरहेमा सिलिङ्डरबाट रेगुलेटर छुटाई भल्भमा सेफ्टी क्याप ढकन लगाएर घरबाहिर खुल्ला ठाउँमा राखौं र छिटोभन्दा छिटो नजिकको ग्यांस बित्रेता वा सम्बन्धित ग्यांस उद्योगलाई खबर गरौ।

सचेत र सावधान हुनु नै सुरक्षित हुनु हो।
उपभोक्ताको हितमा नेपाल आयल निगम लिमिटेडद्वारा जारी

IME
International Money Express
Fast, Reliable And Secure Remittance

द्वितीय, धरितो र भरपर्दो माद्यम
आइएमई बाटै पैसा पठाऊँ

Toll Free
16600 151515

+977 1 4430600
+977 1 4425800

info@imeremit.com.np
facebook.com/imeremit

कोरोना महामारीसँग सिंगो मुलुक लडौदै छ

• राजन कार्कि

rajan2012karki@yahoo.com

सकिन्छ ।

कोरोना अब विश्व समस्या भइसक्यो । मानव सभ्यता बचाउे जिम्मेवारी हामी सधैको हो । नेपाल कोरोना फ्रि मुलुक रहेन । नेपालमा पनि कोरोना छिरिसकेको छ । कुनै पनि बेला महामारी देखिन सक्छ । हामीले विश्व स्वास्थ्य संगठन र नेपाल सरकारले सुझाएका ५ कुरामा ध्यान दियो भने कोरोनाको कोपबाट बचन सकिन्छ, बचाउन सकिन्छ ।

१. कतै पनि छोएपछि साबुन पानीले हात धोउँ ।

२. हरदम मास्क लगाओ । नाक, कान, आँखा, मुखमा अनावश्यक नचलाउँ ।

३. अनुहारमा कसैलै छुन नदिउँ, हात नमिलाउँ, नमस्कार गर्ने ।

४. कसैसँग टाँसिएर नबसौं, केही दूरीमा बसौं । दूरी कायम राखेर कुरा गर्ने ।

५. बिसन्चो लागे घरमै बसौं । जरो बढे, घाँटी टाउको दुखे नजिको स्वास्थ्यकर्तालाई जचाउँ ।

नेपालमा एकजनालाई कोरोना देखिएको थियो, उपचार गरेर ठिक भए । अर्का एकजना फ्रान्सकी युवतीमा कोरोना देखिएपछि उपचार भइरहेको छ । उनीसँग आएका र अरु कहीं क्वारेन्टाइनमा छन् ।

डाक्टरहरू भन्छन्- १९९८ मा स्पानिस फ्लू पनि महामारी नै थियो । ५ वर्ष अघि आएको इबोला पनि महामारी नै हो । यी सबै नागरिक सचेतार र आत्मबलले रोकिन पुगेका थिए । कोरोना पनि त्यसै महामारी हो । यो महामारी फैलने सम्पादन प्रवल भएरै सरकारले स्कूल, कलेज बन्द गराएको हो । भिडभाड हुने कुनै पनि क्षेत्र बन्द गरेपछि चैत ११ देखि १८ गतेसम्म मुलुकै लक डाउन गरिएको छ । हामी बन्दाबन्दी भएर सावधानीमा छौं ।

स्वास्थ्यविज्ञहरू भन्छन्- हामीले कोरोनालाई परास्त गर्न सकिएन भने विश्व जनसञ्चायाको ६० प्रतिशतसम्ममा फैलिन सक्छ । कोरोना लागेका प्याउ

नमर्ने र सम्पर्कमा आउनेहरूमा फैलिदै जाने भएकाले भयभित बनाएको हो । चीनको बुहानबाट फैलिएको कोरोनाको कोपभाजनलाई चीन, हडकड, कोरिया, ताइवानहरूले रोकिसके । बुहानका नागरिकलाई खुला गर्ने योजना बनाइसक्यो चीनले । यो सबै सरकारको दूरस्थिति र इच्छाशक्ति, नागरिकको हिम्मत र संचेतनाबाट सम्भव भएको हो ।

उडान स्थिति गर्न, नेपाल भित्रिने र तिनका सम्पर्कमा आएका जो कसैलै जाँचन, क्वारेन्टानमा राख्न, सीमा नाका बन्द गर्न र सरकारमा बस्ने र नागरिकहरूले यो महामारीलाई रोक्ने विधि अपनाउन ढिलो भएको हो । तर सुरु भो, यो सतर्कताको पहिलो कदम हो ।

कुनै पनि प्रकारको भ्रम फैलाउनेलाई ठाउँका ठाउँ दण्डित गर्नका लागि एउटा टिम बनाइयोस, ताकि जनताले सत्य बुझनु, तत्कालै सतक हुनसक्नु ।

अब सरकारले गर्नुपर्ने काम भनेको कोरोनाको महामारीलाई काबुमा लिन व्यापक परिक्षणिविधि अपनाउनुपर्छ । संक्रमितलाई आइसोलेशनमा, सम्पर्कमा आएकालाई क्वारेन्टाइनमा राख्नेर उपचार गर्नुपर्छ ।

कोरोनाविरुद्ध राष्ट्रिय एकता बनिसकेको छ । हरेक पार्टीका कार्यकर्ता २० लाखभन्दा बढी छन्, तिनलाई रोजगारीका रूपमा तालिम दिएर परिचालन गर्न सकिन्छ । सय दिने रोजगारीका लागि सरकारले दरखास्त आहवान गरेको छ । तिनलाई तत्काल भर्ति गर्नु जरूरी छ । स्वास्थ्य दस्ता बनाएर मुलुकका ७६१ सरकारमार्फत परिचालित गर्न सक्ते कोरोनाको भयबाट मुक्ति पाउन सकिनेछ । धैर्ये हताहती हुनसक्ने सिधिबाट पार पाउन सकिन्छ ।

देशमा रहेका ७६१ सरकार, निवाचित ३५९२४ प्रनिनिधि हुनुपर्नेजित गम्भीर देखिदैनन् । गाउँपालिकादेखि संसदसम्मका जनप्रतिनिधि र सरकारहरूले आ-आफ्ना क्षेत्रमा विदेश गएर आउने, विदेशबाट

आउनेको तथांक राखेर व्यापक स्वास्थ्यजाँच गर्दै चेताना फैलाउनु पर्छ । अरु ढिलो नगरौ, खतरा बढ्न नदिउँ । मृत्युघट बाजिसक्यो ।

स्वास्थ्यजाँचका लागि परिक्षण गर्ने किट, ओखती, पञ्जा, मास्क, भेटिलेटर, ड्रेस, स्यानिटाइजर, डिटोल के के चाहिने हो, त्यसको आपूर्तिका लागि देशभित्रका सबै राज्य सञ्चाल, विदेशस्थित दूतावासहरू, दाताहरू, नेपालका मित्रदेश, व्यक्तिहरू सबैलाई सक्रिय पारिहाल्नुपर्छ । जनतामा फैलिएको डर हटाउन र हिम्मत बढाउन नागरिक समाज पनि अगाडि आउनुपर्छ । जसले जे सक्छ, आआफ्नो ठाउँबाट सेवा गर्ने बेला हो यो । बच्ने र बचाउने समय हो यो । जवाफदेही लिनुपर्नेहरू के तमासा हेरिरहेका छन् ? तिनको मूल्याकान खोई ?

जहाँसुकेका नेपाली हुन्, तीनीहरू आउन चाहन्छन् भने आउनसक्छन् । आउने हक छ । नेपालितर हेरेर सीमामा अझकिनु नपरोस् । विचलीमा पार्न हक सरकारलाई छैन । घर नआए कहाँ जाने ? सर्त यति हो, तीनीहरूको जाँच हुनुपर्छ, क्वारेन्टाइनमा राख्नुपर्छ । आइसोलेसन उपचारमा पठाउनु पर्छ भने पठाउनु पर्छ । सरकार जाँचमा निर्मम हुनुपर्छ, विवेकहीन हुनुहुन् ।

भण्डे सौंदे २ लाखभन्दा बढीको सुरक्षा निकाय छ । सेना हर्कतमा आएको छ, अरु कहाँ कहाँ छन् । कति सुरक्षाकर्मीको दुरुपयोग भइरहेको छ, तिनलाई यतिबेला राष्ट्रिय संकटको बेला सुरक्षामा नखटाए कहिले खटाउने ? जो सेवानिवृत्त विज्ञ, विशेषज्ञ र व्यक्तिगत विशेषज्ञहरू छन्, तिनको पनि सेवा लिनुपर्छ ।

सरकारले खाद्य र मास्क, मेडिसिन र उपचारमा विशेष ध्यान देओस, हामी नागरिकले कोरोना बुझनुपर्छ । च्याल, थुकबाट सर्च । हावाबाट सर्दैन । अपनाउने पर्न सावधानी अपनाऊं । नडराओ, ख्यालठट्टा नगरौ ।

कोरोना महामारी हो । हिम्मत गरौ, हिम्मत नहारौ जिल्ल सकिन्छ ।

कसैलै बाँकी राख्नेछैन, खरानी बनाउने छ ।

इटलीका पूर्व प्रधानमन्त्रीले १ करोड ९ लाख डलर अस्पताल बनाउन दिए, फेसबुकले, माइक्रोसफ्टले १० लाख १० करोड डलर दिए, व्यवसायी ज्याक मॉन करोड ४० डलर दिएपछि पूर्वी र दक्षिण एसियाका मुलुकहरूलाई भेटिलेटर, जाँच किट, मारक किन १८ करोड डलर दिने घोषणा गरे । नेपाली बिग हाउस, व्यवसायी, व्यापारी, तूल घराना किन भट्रो हेरिरहेका छन् ?

बरु नागरिकहरू चन्दा उठाएर मारक बितरण थालेका छन्, कोही निशुल्क अम्बुलेन्स सेवा दिइरहेका छन् । छिटो अगाडि आउनुपर्ने र राज्यबाट वर्षीनी तूलो आर्थिक लाभ लिनेहरू सुत्रे बसेका छन् । मानव सम्यता नै बचेन भने सम्पत्तिको के काम ?

बल चौधरी युप परीक्षण किट लिएर निस्केको छ । बाँकी गैरआवासीय संघका कुमार पन्त, शेष घले, उपेन्द्र महतो, भाटभटेनी, वीरेन्द्र बहातुर बरनेत, लाक्या सोनाम शेर्पा, रामेश्वर थापा, गोल्चा-ज्योति-कान्तिपुर, खेतान, त्रिवेणी, शंकर, विशाल, अच्छे, गोल्चान, कुशकुमार जोशी, सुरज वैद्य, चण्डी ढकाल, हरिभक्त शर्मा, पश्चिम पुरारका, प्रदीपजग्न याण्डे, भवानी राणा, चेम्बर अफ कमर्श, सीएनआई कोही पनि अगाडि आइसकेको अवस्था छैन । यतिमात्र होइन, होटल्सहरू, ट्रेकिङ र अन्य कित्ता पनि बेपत्ता छन् । अर्वाँ नाफा कमाउने वैक, वीमा, नेपाल टेलिकममात्र होइन, स्वीस वैकमा पैसा राख्ने र सरकारलाई तिर्नुपर्ने लाभकर नतिने एनसेल्ले पनि चासो दिएको देखिन्न ।

सरकारले खाद्य र मास्क, मेडिसिन र उपचारमा विशेष ध्यान देओस, हामी नागरिकले कोरोना बुझनुपर्छ । च्याल, थुकबाट सर्च । हावाबाट सर्दैन । अपनाउने पर्न सावधानी अपनाऊं ।

नडराओ, ख्यालठट्टा नगरौ ।

कोरोना महामारी हो । हिम्मत गरौ,

साल्ट ट्रेडिङ कंपनी लिमिटेड द्वारा प्रवद्धित डीटी ग्राहीस

तौल पूर्ण, सुरक्षा सम्पूर्ण

- ISI स्टाणडर्डको गित्र बाहिर रावर कोट मे बीचमा स्टिलको जाली भएको ३ तहको होजपाइप
- उच्च गुणस्तरको रेगुलेटर
- पुन: प्रयोग गर्न न सकिने प्लाष्टिक सिल भएको सिलिण्डर
- कम्प्यूटर प्राविधिबाट चल्ने प्लान्ट, तौलमा सोहै आना दुरक्ष हनुहोस

साल्ट ट्रेडिङ समूहका उत्कृष्ट खाद्य बस्तुहरू

पढथयौ हासी बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज।

मन्यो ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले सकियो देशको माटो।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

राहतको प्याकेजले खुसी ल्याएन

उत्तरी छिमेकी मुलुकबाट फैलिएको कोरोना भाइरस (कोभिड १९) ले गर्दा आज विश्व जगत तै आक्रान्त भएको छ। यस भाइरसले के धनी के गरिब सबै मुलुकलाई उत्तिकै आक्रान्त बनाएको छ। पछिलो समयमा भाइरस उत्पन्न भएको मुलुक चीनमा भने यसको प्रभाव केही घटेको जस्तो देखिएको भएपनि विश्वका अरु मुलुकहरूमा यसको प्रभाव दिन प्रतिदिन बढ़ै गएको छ। यस भाइरसबाट नेपाल समेत प्रभावित भएको छ। नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी नेतृत्वको केपी ओली सरकारले विश्वभरमै फैलिएको भाइरसलाई नियन्त्रण गर्न केही कदमहरू चालेपनि अहिले त्यस्ता कदमहरू प्रभावहित अवस्थामा देखिएको हुनाले जनता आक्रान्त भएका छन्। भाग्यवत अहिले सम्म यस भाइरसका कारण नेपालमा भने कोही नेपालीले ज्यामा गुमाउनु परेको छैन। केही व्यक्तिहरूमा यो रोग लागेको भएपनि त्यस्तो रोगको नियन्त्रण गर्न सरकार लागि परेको छ।

विश्वका विकसित देशहरूलाई समेत यस भाइरसले आक्रान्त बनाइरहेका बेला नेपालजस्तो गरिब र अल्पविकसित देशलाई यो भाइरस नियन्त्रण गर्न हम्मे हम्मे परेको छ। सरकारले चैन ११ गतेविट लकडाउन गरेको छ। लकडाउनका बेला जनताले देखाउनुपर्ने धैर्यता र विश्वासपूर्ण कदम उठाउनुपर्ने टुक्कारो आवश्यता देखिएको छ। यो भाइरस एक व्यक्तिबाट अर्को व्यक्तिमा सहजै सर्वे भएकाले सम्भामा नगएर घरैमा बस्नु यसको सफल र सहज अचूक औषधी हो। अहिलेसम्म यस भाइरसको औषधी र खोपका लागि दिन प्रतिदिन अनेक उपायहरू गरिरहेका छन्। तर कुनै पनि देशलाई सफलता मिलेको छैन। अनेक प्रयासहरू भएका छन्। त्यस्ता प्रयासहरू सफल भएपनि यस भाइरसको औषधी र खोप त्यार भएपनि त्यस्तो औषधी र खोप बजारमा आउन कम्तिमा ६ देखि ९ महिनासम्म लाग्न सक्ने अवस्था देखिएको छ। त्यसैले त्यसबेला सम्म विश्व जगत्ले ढुक्क भएर बस्ने अवस्था देखिएन।

पछिलो समयमा भाइरसको कारण विश्वका दशै लाख जनताले रोजगारी गुमाएका छन् भने लाखौं व्यक्ति सक्रमित भएका छन्। त्यसैले गर्दा विश्वमा तै अर्थिक संकट आउन सक्ने सम्भावना समेत देखिएको छ। नेपाल पनि त्यसबाट अद्युतो रहन सक्नैन। अहिले अकडाउनको अवस्था रहेकोले गर्दा दैनिक रोजगारी गरेर परिवार पाले आम नेपाली जनता संकटमा परेका छन्। गाउँ गाउँबाट रोजगारी खोज काठमाडौँ आएका व्यक्तिहरू रोजगारिहित भएकाले उनीहरूको घरको चुल्हो बन्द भएको छ भने बजारमा प्रत्येक सामानको मूल्य बढ़ि भएका कारण सिमित आयसों भएका व्यक्तिहरू छटपटाउन थालेका छन्। त्यसैले यस्तो संकटपूर्ण अवस्थामा आफ्ना नागरिकहरूको जिजु धनको सुरक्षा गर्ने दायित्व समेत सरकारको भएको हुनाले सरकारले अब कुनै विलम्ब नगरी जनताको लागि पुन राहत प्याकेज त्याउनुपर्ने आवश्यकता देखिएन। एकातिर जनता कोरोना भाइरसको मारमा परेका छन् भन अर्कोतिर खान नपाएर मर्नुपर्ने अवस्था नहोस् भनेर सरकार सक्त रहनुपर्ने अवस्था देखिएको छ त्यसैले तत्काल सरकारले राहत प्याकेज ल्याउनुपर्दछ।

मुलुक संकटमा परेको बेला केही काला व्यापारीहरू र नाफाखेराहरू चलबलाउन थालेका छन्। प्रत्येक सामानको मूल्यबढ़ि गरिएको छ। सामान हुँदृहुँदृ नभएको बहानाबाजी गरेर उपभोक्ताहरूलाई ठाने काम भएकाले तत्काल त्यस्ता व्यापारी र उद्योगपतिहरूलाई कारबाही गरिनु आवश्यक छ। कोरोना भाइरसका कारण सरकारले सरकारी अस्पतालहरूको ओपिडी बन्द गरेको हुनाले कोरोना भाइरसका बाहकका अन्य विरामीहरू मारमा परेका छन्। काठमाडौँ मैं ज्वरो आएका व्यक्तिहरूले उपचार पाउन सकेका छैन् भने उपत्यका बाहिरको अवस्था कस्तो होला? मुलुकभरमा नाफाका लागि खोलिएको निजी अस्पतालहरूले ज्वरो आएका र रुद्धा खोकी लागेका व्यक्तिहरूको उपचार गर्न छाडेका छन्। सरकारी अस्पतालहरूले उपचार गर्न छाडेका छन्। सरकारी अस्पतालहरूले उपचार गर्न अस्तीकार गरेको खण्डमा त्यस्ता गरेका हुनाले ज्वरो र रुद्धा खोकी लागेका व्यक्तिहरूको उपचार गर्न अस्तीकार गर्न निजी अस्पतालहरूलाई सरकारले आफ्नो नियन्त्रणमा लिएर उपचारको व्यवस्था मिलाउन सक्नुपर्दछ। निजी अस्पतालहरू मुलुक सहज अवस्थामा रहेका जनतासँग रकम लुटिरहने तर संकटपूर्ण अवस्थामा उपचार नगर्न भन्ने हुँदैन, यति त्यस्ता अस्पतालहरूले उपचार गर्न अस्तीकार गरेको खण्डमा त्यस्ता अस्पतालहरूलाई सरकारले राष्ट्रियकरण गर्न सक्नुपर्दछ। कोरोना भाइरसको उपचार गर्न अस्तीकार गर्न स्पेनका सबै निजी अस्पतालहरू स्पेन सरकारले राष्ट्रियकरण गरेको छ। त्यहाँ राष्ट्रिय करण गर्न सम्भव छ भने हासी कहाँ किन असम्भव त? पछिलो समयमा कोरोना भाइरसलाई देखाएर भ्रष्टाचार गर्ने प्रवृत्ति समेत बढेको हुनाले धमिलो पानीमा माछा मार्ने प्रयास गर्न जोसुकै भएपनि तिनीहरूलाई कारबाही गर्न पछि पर्नु हुँदैन भन्ने हास्त्रो धारणा रहेको छ।

मधेशमा कोरोनासम्बन्धित सबैतना आवश्यक

• डा. रामदेव पंडित

विश्व कोरोनाको आतंकबाट त्रसित छ। महाशक्ति राष्ट्रहरू पनि कोरोनाको प्रकोपबाट बचन सकेका छैनन्। केही दिन अधि मात्र विश्व स्वास्थ संगठनले नेपाल कोरोना प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको देखाएको छ। तर हर्षको कुरा अहिले सम्म कोरोना संक्रमणले नेपालमा प्रवेश पाइसकेको छैन।

यस परिस्थितिमा नेपालमा प्रवेश गर्ने कोरोनाले मधेश एवं आम मध्यशीहरूलाई प्रभावित गर्दैन भनेर चुपचाप बस्नु मुर्खता हुनेछ। किन कि कोरोना प्रकोपको उच्च जोखिममा रहेको देखाएको छ। तर हर्षको कुरा अहिले सम्म कोरोना संक्रमणले नेपालमा प्रवेश पाइसकेको छैन।

कोरोना प्रकोपले ग्रसित चीनले नेपालका सबै सीमा बन्द गरिसकेको छ। नेपालको एक मात्र अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलबाट हुने सबै अन्तर्राष्ट्रिय उडानहरू बन्द गरिएका छन्। भारतमा कोरोनाले प्रभाव परिसकेको छ २ जनाको मृत्युसंस्करणले भएको छैन, नेपालको भारतको खुल्ला सीमाक्षेत्रको अधिकारी क्षेत्र मधेशसँग जोडिएको छैन। जहाँ मान्छेहरू निर्वाद रूपमा नेपाल भारत आउने जाने गर्दैछन्। त्यसबाट मधेशमा संक्रमण अफ देखिन्छ।

भारतले मास्क नीर्यात बन्द गरी सकेको छ र नेपाल भारत खुल्ला सीमा क्षेत्रमा मास्को तरकारी र कालाबाजारी भईरहेको छ। त्यसलाई नियन्त्रण गर्नुपर्दछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक पटक हातधुने कुर सिकाउन र गर्न बाध्य बनाउन सहज छैन। यसका लागि स्थानीय सरकारले मधेशी जनतालाई मास्को महत्व बताई उनीहरूलाई मास्क लगाउन प्रोत्सान गर्नुपर्दछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन् जसलाई पटक हातधुने गर्दैछ।

मधेशमा अधिकारी जनता किसान छन

स्वरूप परिवर्तन भएको महिला हिंसा

• सुनिता गिरी

११०औं अन्तर्राष्ट्रिय नारी दिवसको सन्दर्भमा हामीले महिला आन्दोलनलाई पछाडि फर्केर हेर्दा धेरै उपलब्धिहरू हासिल गरेको अनुभव हुन्छ । तर अहिले पनि हामी राजनीतिक संक्रमणको अवस्थामा छौं । महिला आन्दोलन अहिलेसम्म पनि गाँ-गाँसम्मा महिलासम्म पुग्न सकेको छैन । कृषक र अनौपचारिक श्रमिक महिलासम्म यो आन्दोलन पुग्न सकेको छैन । यस्तै, नागरिकताको सवालमा पनि यो देशका महिलाहरू दुई खण्डमा विभाजित छन् । सम्पूर्ण महिलाहरू समान नागरिक हुन सकेका छैनन् । राष्ट्रवाद र जातिवादले यहाँको महिला आन्दोलन विभाजित बनाइदिएको छ । राजनीतिक क्षेत्रमा हामीले महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गरेपनि महिलाहरूको जीवनस्तरमा सुधार ल्याउनका लागि धेरै कुराहरू गर्न बाँकी छ ।

कानून संविधानको प्रस्तावनामा आयो । मौलिक हकअधिकार धेरै राम्रा र प्रगतिशील छ । तर कानून आफ्नो स्थानमा छ भने समाज आफ्नो स्थानमा छ । त्यो कानूनको चेतना अहिलेसम्म समाजमा पुगिसकेको छैन । ज्ञान र अनुभवको आधारमा

चेतनाको विकास हुन्छ । सबभन्दा महत्वपूर्ण पक्ष भनेको कानूनको आधारमा चेतनाको विकास गर्ने हो । न्यायालिका, प्रहरी, प्रशासनको अनुभवको आधारमा चेतना फैलाउन धेरै कामहरू गर्न बाँकी छन् । अहिले पनि महिलाविरुद्ध हुने हिसामा कुनै पनि परिवर्तन आएको छैन । महिलाहरू घेरेलु हिसा, सार्वजनिकस्थलमा हुने हिसा र राजनीतिकस्थलमा पीडित छन् । कानूनको आधारमा सचेतना विस्तारका लागि सरकारले न्यायालिकामा धेरै लगानी गर्नुपर्ने आवश्यकता छ । प्रहरी प्रशासनमा पनि महिला अधिकारीहरू कसरी स्वतन्त्र भएर काम गर्न सक्छन, त्यसको बारेमा पनि सोच्नुपर्ने जरूरी छ ।

लैंगिक समानताका विषयहरूमा जनचेतना फैलाउन सकिएको छैन । यसमा राज्य र जनप्रतिनिधिहरूको पनि कमजोरी छ । महिलाविरुद्ध गरिएको धेरै हिसाहरूमा जनप्रतिनिधिहरूको नै सहभागिता रहेको देखिन्छ ।

समाज जहिले पनि परम्परागत र रुढिवादी छ । परम्परागत वा रुढिवादी समाजलाई परिवर्तन गर्नका निमित राज्यले वैकल्पिक संरचनाहरू निर्माण गर्नुपर्दछ । इच्छाशक्ति र उद्देश्य प्रष्ट नभइकन हामीले त्यति सजिलो लक्ष्य हासिल गर्न सक्दैनौ ।

हाम्रो समाजवादी पार्टीले समानुपातिक समावेशिता, लैंगिक समावेशिता लगायतका मुद्दा उठाउँदै आएको छ । तर पनि प्रदेश २ को सरकारमा महिलासँग न्याय हुन सकेको छैन । किनभने महिला समावेशीकरणको समस्या पूर्ने राष्ट्रकै हो । यसको सुर्खात गर्नुपर्ने हो संघीय सरकारबाट । संघीय सरकारले पनि ३३ प्रतिशत महिलालाई मन्त्रिपरिषद्

मा समावेश गराएको छैन । संसदको समितिहरूमा त महिलालाई ल्याइयो तर कार्यकारी पदमा महिलाहरूको प्रतिनिधित्व छैन । यो समस्याबाट कुनै पनि प्रदेश सरकार अछुत छैन । प्रदेश २ मा राजपा र समाजवादी पार्टी दुवैको संयुक्त सरकार हो । त्यसले यसको जिम्मेवारी दुवै दलले लिनुपर्छ । त्योभन्दा पनि हामी पहिला संघबाट सुरु गरौ, त्यसपछि प्रदेशमा पनि आउँछ । महिलालाई कार्यकारी पद किन नदिने ? शिक्षित महिलाहरू सांसद भएका छन् । यसमा प्रदेश

आउन सकिरहेका छैनन् । प्रत्यक्ष निर्वाचित पुरुषहरूको के भनाइ छ भने हामी प्रत्यक्ष निर्वाचित भएका छौं, हाम्रो महत्व बढी हुनुपर्ने । यो कुरा संघमा पनि देखा परिहरेको छ र प्रदेशमा पनि । निर्वाचनमा धेरै पैसा खर्च गर्ने, निर्वाचन जितेर आएपछि त्यो पैसा उठाउन सक्नुपर्न्यो । यो एउटा भ्रष्टाचारको विषयवस्तु पनि बनेको छ । त्यसले, ३३ प्रतिशत महिलालाई सरकारको कार्यकारी पदमा राजनका लागि निर्वाचन पद्धतिमा पनि सुधारको आवश्यकता छ । एकातिर समानुपातिक

● ● ●

लैंगिक समानताका विषयहरूमा जनचेतना फैलाउन सकिएको छैन । यसमा राज्य र जनप्रतिनिधिहरूको पनि कमजोरी छ । महिलाविरुद्ध गरिएको धेरै हिसाहरूमा जनप्रतिनिधिहरूको नै सहभागिता रहेको देखिन्छ । समाज जहिले पनि परम्परागत र रुढिवादी छ । परम्परागत वा रुढिवादी समाजलाई परिवर्तन गर्नका निमित राज्यले रुढिवादी समाजलाई परिवर्तन गर्नका निमित राज्यले रुढिवादी संरचनाहरू निर्माण गर्नुपर्दछ । इच्छाशक्ति र उद्देश्य प्रष्ट नभइकन हामीले त्यति सजिलो लक्ष्य हासिल गर्न सक्दैनौ ।

● ● ●

सरकार पनि चुकेकै हो ।

प्रदेश २ मा हाम्रै पार्टीको मुख्यमन्त्री भएपनि, समानुपातिक समावेशिता जुन मधेश आन्दोलनबाट आएको हो, यसमा मुख्यमन्त्रीले अग्रसरता लिएर सुनिश्चित गर्न सक्नुपर्छ । मुख्य समस्या हाम्रो निर्वाचन पद्धति नै हो । प्रत्यक्ष निर्वाचन पद्धतिबाट महिलाहरू निर्वाचित भएर

समावेशी भन्ने तर निर्वाचन पद्धतिले महिलालाई तल्लो स्थानमा राज्य गरेको देखिन्छ । भनेपछि समानुपातिक समावेशिता सिद्धान्तबाट आएका महिलाहरूलाई सरकारले नै कमजोर बनाइरहेको छ । त्यसले देखाउनका लागि मात्रै महिलाको प्रतिनिधित्व गराएर हुँदैन ।

(मधेशी, थारू, मुस्लिम, आदिवासी)ले नेपाली राष्ट्रियताको प्रतीक हुन नसक्ने मानसिकता छ । पञ्चायतकालमा नागरिकताको जुन प्रावधान थिए अहिलेको संविधानले त्यही परम्परालाई पुनर्जीवित गरेको छ । पुनर्जीवित गरेर मानसिक र भावनात्मकस्पमा देश विभाजनको अवस्थामा छ । यो विभाजनको अवस्थालाई पुर्नका लागि अन्तरिम संविधानमा भएको नागरिकताको व्यवस्थालाई नल्याइकन हुनै सक्दैन । अन्तरिम संविधानमा पनि हामीले महिलाको नागरिकताको व्यवस्था त्यतिकै आएको होइन, दुई दशकभन्दा लामो समयको संघर्षको आधारमा आएको हो । बच्चा जन्माउने आमा तर बाउको नाममा नागरिकता हुनुपर्ने गलत हो । त्यसले गर्दा महिलाहरू सिडियो र प्रशासनको अगाडि बैझ्जत हुनुपरेको छ ।

विश्वका अधिकांश प्रगतिशील देशहरूमा आमाको नाममा नागरिकता दिने व्यवस्था गरिएका छन् । नेपाल आफूलाई अत्यन्त प्रगतिशील भन्ने तर महिलाको सवालमा प्रतिगामी भएर प्रस्तुत भएको छ । यसको विषयमा अब हामी आन्दोलनमा पनि जाने तयारी गरिरहेको छौं । किनभने नेपाल सरकारले महिला हिसाविरुद्धको जुन महासन्धिमा हस्ताक्षर गरेको छ, त्यसको प्रतिकूल गरेर नेपाल सरकारले संवैधानिक कानून बनाउन सक्दैन ।

(मधेश दर्पण फिचर सेवा)

नेपाल इन्स्योरेन्स

Kamaladi, Kathmandu, GPO Box: 3623, Kathmandu, Nepal
Tel: 4221353, 4228690, 4245565/68, nepalininsurance.com.np
Toll Free: 16600161666

नेपालको पहिलो बीमा कर्त्तव्य

तपाईंको व्यवसायमा साथ दिने सारथी, जोखिम हाम्रो व्यवसाय तपाईंको । निर्धक्कक रहनुहोस्, निरन्तर अधि बइनुहोस्...।

नेपाल इन्स्योरेन्सको हात तपाईंको साथ

Every game. Everything about the game.

सबै एपेल

www.sabaikhel.com
info@sabaikhel.com
For Advertisement : sabaikhel@gmail.com

f /sabaikhel
@sabaikhel

हड्कड आन्दोलनको चीनमाथि प्रभाव

• चृन्तु सिंह

लोकतंत्र समर्थित आन्दोलन छ महीनादेखि हड्कडमा संचालित रहेको छ। चिनिया राज्य प्रणाली धैयतापूर्वक त्यस आन्दोलनको निष्प्रभावी हुने प्रतीक्षा गर्दै आएको छ जबकि तिनीहरूलाई राम्री थाहा छ कि हड्कडका आन्दोलनकारीहरू विरुद्ध गरिने कुनै प्रहरी कडा कारवाई अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिक्रियाको चासो बन्न जानेछ। तैपनि राष्ट्रपति सी जिन पिङ्ले व्यागात्मक अधिव्यक्ति दिएका छन कि राष्ट्रविरोधी तत्वहरूलाई समाप्त पारिनेछ, यो स्पष्ट सन्देश, उनले दिसम्बर २०१९ मा हड्कडमा विरोध प्रदर्शन गर्नेहरूलाई प्रथम पटक, सार्वजनिक गरेका थिए। हड्कडमा यस्ता आन्दोलनहरूका अनेकौं प्रभाव देखिएका छन् तर त्यसभन्दा पनि बढी महत्वपूर्ण कुरो त्यस विकासक्रमको प्रभाव चीनमा आन्तरिक र बाह्य रूपमा समेत परेको देखिएको छ। हड्कडमा संचालित आन्दोलनको गति र अवधिले चिनियाँ कम्युनिस्ट पार्टी तथा सरकारमाथि स्पष्ट प्रभाव परेको देखिएको छ। चिनियाँ सरकारले हड्कडको त्यस आन्दोलनले त्यहाँको एकात्मक प्रकृति विशिष्ट कानूनलाई अवरोधित अनुमान समेत गरेको थिएन।

अफ उल्लेखनीय कुरा के भने आन्दोलनका क्रममा हड्कडका जनताद्वारा व्यक्त गरिएका भावनाहरू आधारभूत स्वतन्त्रताको संरक्षणले चिनियाहरू आशर्चित हुन पुगेका थिए। सन् १९७९ मा चीनको कम्युनिस्ट पार्टीले हड्कडलाई आप्नो अधीनस्थ बनाऊँदा यो ठानेका थिए कि हड्कडका जनतालाई “एक देश, दुई प्रणाली” अनुरूप प्रयोग गर्नेहरू र “एक देश, एक प्रणाली” अनुरूप अधि बढने छन्, तर जून २०१९ मा हड्कडका जनताहरू ठूलो संख्यामा गलीहरूमा आन्दोलनमा ओर्लिएपछि त्यो चीनको सोच विपरीत स्पष्ट सावित हुन गयो।

यसका अतिरिक्त चीनको मुख्य भूमि सहयोगी नभएको कारण हड्कडका उत्त्रवादी आन्दोलनकारी समूह विदेशी निकायहरूको उत्प्रेरणाई तीव्र हुन गई चीनबाट अलग हड्कडको स्वतन्त्रता अभियानतिर अधि बढे। यो पनि उल्लेखनीय छ कि चीनको कम्युनिस्ट पार्टीकै १९ केंद्रिय समितिको अवधारणा र बैजिङ्मा ३१ अक्टोबर, २०१९ मा भएको चौथो साधारण सत्रले “एक देश, दुई प्रणाली” को सिद्धान्तलाई खारेज गर्दै हड्कड र मकाओमा राखायी समृद्धि र स्थायित्वका लागि चीनले आप्नो शान्तिपूर्ण पुर्नवीकरणलाई सम्बद्धन गर्ने सुझाव दियो। हड्कड र मकाओ आधारभूत कानून समितिका एक वरिष्ठ पदाधिकारी शेन चुनयाओ चौथो सत्र पश्चात् आयोजित प्रेस सम्मेलनका वक्ताहरूमध्ये एक मुख्य वक्ता रहेका थिए। उनले, यो पनि बताएका थिए कि चीन हड्कडको नेताका ठाऊँमा अर्कोलाई पुनर्स्थापित गर्ने सोच लिएका थिए।

बी.बी.सी. विश्वले प्रेस कन्फ्रेन्स रोनका भनाई उल्लेख गर्दै भनेका थिए कि वास्तवमा सत्रको क्रममा विरोध वा आन्दोलनका बारेमा छलफल भएको थियो र त्यसका साथै अन्य नेताहरूले समेत “हड्कडका मुख्य कार्यकारी तथा अन्य महत्वपूर्ण अधिकारीहरूलाई हटाएर अर्कोलाई नियुक्ति गर्ने निमित्त केन्द्रीय सरकारको संरचनामा सुधार गर्नेबाटे समेत सुझाएका थिए। यसले चीनको सन्दर्भ र प्रभावकारिता सम्बन्ध थुप्रै उल्लेख गरेको छ भन्दै चीनमा १९७९ मा लागू गरिएको आधारभूत कानून तथा शासकीय प्रणाली समेतका बारेमा स्पष्ट

पारेका थिए।

अर्को प्रसंग, चीनको कम्युनिस्ट पार्टीले अन्तर्राष्ट्रीय सहयोगलाई आन्दोलनकारीहरूले प्राप्त गर्न सक्ने भन्ने कुरालाई आत्मसात गर्न सकेको छैन। त्यसको फलस्वरूप आधारभूत कानूनका सीमाहरूलाई हटाउन बैवास्ता गर्ने परिपाटी रहेँदै आएको छ। जसलाई चीनको कम्युनिस्ट पार्टीले हड्कडमाथि शासन गर्न र आन्दोलनकारीलाई त्रसित पर्ने उद्देश्यले राखेको थियो। पार्टी नेतृत्वद्वारा गरिएका थुप्रै वक्तव्यहरूको अध्यनले यो देखाएको छ कि विष्णुप्रति विस्तारै जानु रहेको छ भने नीतिलाई पर्खेर हेर्नु आवश्यक रहेको छ। यसका साथै हड्कडमा हुने महत्वपूर्ण आन्दोलनहरूलाई समाधान गर्नेप्रति चीनको नेतृत्वले सक्रिय दृष्टिकोण राख्नु पर्छ भन्ने रहेको छ। सिन्धियाङ्को प्रमुख असन्तोष र तिब्बतले भोग्दै आएको जघन्य सेनाको प्रयोग समेतको सम्बन्धमा चीनले सोच्नु परेको छ। आन्तरिक रूपले आन्दोलनहरूले चीनको वितीय राजधानी हड्कडलाई क्षति पुन्याएको छ। जो चीनको शीर्ष वा ठूलो बजारहरूमध्येको एक महत्वपूर्ण बजार रहेको छ। उदाहरणका लागि आई.पी.ओ.लाई संचालन गर्ने अलीबाबा। त्यो विश्वको शीर्ष अवैधानिक युआन फार्योट गर्ने केन्द्र समेत रहेको छ। जहिलेदेखि विरोध शुरू भएको छ, पर्यटन प्रायः आधा भइसकेको छ भने खुद्रा बिक्री फण्डैले एक चौथाई तल भरिसकेको छ। अन्तर्राष्ट्रीय व्यापारहरूलाई समेत चुनौतीपूर्ण बन्न जानुका साथै विदेशी सरकारहरूको सहयोगले विपरीत विचारधाराका राजनीतिज्ञहरूलाई आकर्षित गर्नेछ। यस चुनौतीपूर्ण दृष्टिकोणको तथ्य यो पनि छ कि चीनले त्यस्तो हरेक चालाकी प्रयोग गरेको छ। जसले उसको मित्र देशहरू र त्यसका संस्थाहरूलाई उभाउनेछ जो हड्कड आन्दोलन पक्षमा रहेको छ। यो सफलताको मापन भएपनि ठूलो मुद्दा रहिने रहेनेछ। चीनले स्पष्ट रूपमा चुनौती आफै मोलेको छ किनकि हड्कडलाई आन्दोलन रातभरीमा समाप्त हुनेछैन। यस अनुभवबाट यो स्पष्ट छ कि जबसम्म चीन कम्युनिस्ट पार्टीले हड्कडलाई कसरी राप्रो बनाउने मानसिकता बनाउँदैन, समस्याको समाधान हुँदैन। त्यसभन्दा पनि बढी के भने लोकतन्त्रवादी उम्मेदवारहरू हालको विधायिका निर्वाचनमा व्यापक रूपमा जित्दैछन् त्यसैले रिथिलाई समाधान गर्नु ज्यादै कठिन हुन जानेछ। नयाँ वर्षमा प्रवेश गर्नुभन्दा अधि नै त्यो चीनका लागि वास्तविक चुनौती हुनेछ।

कोरोना भाइरस संक्रमणबाट आफू र अरुलाई कसरी, बच्ने र बचाउने ?

कोरोना भाइरस प्रभावित र अति प्रभावित देशहरूबाट आउने मानिसहरूमा दुई हत्ता भित्र, रुधाखोकी, लागेमा र ज्वरो आएमा, घाँटी। टाउको दुखेमा, सास फेर्न गाहो भएमा तुरन्त नजिकको स्वास्थ्य संस्थामा सम्पर्क गर्ने/गराउने

लक्षणहरू :

- १००.४०८ फेरेन्हाईट तापक्रमभन्दा माथि “ज्वरो आएमा”
- सास फेर्न गाहो, कठिनाई भएमा।
- रुधा, खोकीको मात्रा बढ्दि भएमा।
- बच्ने र बचाउने उपायहरू :
- नियमित रूपमा सावन, पानीले हात धुने र धून लगाउने।
- खोक्दा र हार्छ्यु गर्दा नाक र मुख छोप्ने र छोप लगाउने।
- ज्वरो र सहितको रुधा, खोकीको लक्षणहरू देखिएमा स्वास्थ्य कर्मीसंग परामर्श लिने र लिन लगाउने।
- फलु जस्तो लक्षण देखाउने जो कोहिको सम्पर्कबाट टाढा बस्ने गर्नै।
- जंगली तथा घरपालुवा पशुपन्थीसँगको असुरक्षित सम्पर्कबाट टाढा रहने र बस्ने गर्नै।
- माछा, मासु तथा अण्डा राम्रोसँग पकाएर मात्र खाने गर्नै र अरुलाई पनि भन्नै।

सूर्यविनायक नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
कटुञ्जे, भक्तपुर

कोरोना भाइरसपछिको फुटबल कस्तो होला ?

विश्वभर फैलिएको कोरोना भाइरस (कोमिड १९) को प्रभावबाट फुटबल टाढा रहन सकेको छैन। विश्वभरका सुख्य फुटबल गतिविधि बन्द छन् भने विस्तारै कलब, खेलाडी र प्रशिक्षकहरूमा आर्थिक समस्या सिर्जना हुँदैछ।

योरोपीले फुटबलको सर्वोच्च संस्था युईएफएसमेत युरो २०२० लाई २०२१ सम्मका लागि स्थगित गरिएको छ। यस्तै युरोपियन च्याम्पियन्स लिंग र युरोपा लिंगको फाइनल कहिले हुने भएर घोषणा हुन सकेको छैन।

युरोपका धैर्य देशका लिंग अन्तिम चरणमा पुगेर रोकिएका छन्। यो सिजन पूरा हुन नसके खेलाडी र लिंगलाई ठूलो घाटा हुनेछ। टेलिभिजन प्रत्यक्ष प्रशारणबाट प्राप्त रकम र प्रायोजनबाट स्पेनमा मात्र ७ सय मिलियन युरो र युरोपमा ७ विलियन युरो घाटा भएको छ।

इटली, दी नेदरल्याण्ड्स र स्पेनमा जारी सिजन रद्द हुने सम्भावना बढ्दै गएको छ। यस्तै फुटबल खेल सञ्चालन नहुँदा खेलाडीको तलब काटिदैछ।

यस्तै द्रान्सफर मार्कटमा पनि खर्च गर्ने पैसा आभाव हुने देखिएको छ जसले गर्दा खेलाडीको तलब कम हुने सम्भावना छ। सीआईएस फुटबल अब्जरभेट्रीका अनुसार उचल पोंगबाको अहिलेको मुल्य ३५ मिलियन युरो मात्र छ। इंग्लॅण्डको म्यानचेस्टर युनाइटेडबाट खेलिरहेको उनको सम्भौत २०२१ मा सकिनेछ।

यदि यस सिजन डोमेस्टिक लिंगहरू सम्पन्न हुने भयो भने च्याम्पियन्स लिंग रद्द हुन सक्ने तथ्यबाटे युईएफए संजग छ। विश्व फुटबलको नियमनकारी निकाय यी सबै समस्याको समाधान तथ गर्नका लागि काम गरिरहेको छ। तर कोरोना भाइरसले खेलकुदमा कति असर पारेको छ भने कुरा समयले मात्र बताउन सकिनेछ।

रियलका रोड्रिगो उत्कृष्ट युवा खेलाडी

रियल मद्रिडका विझर रोड्रिगो उत्कृष्ट युवा खेलाडी घोषित भएका छन्। रोड्रिगोले फुटबलसम्बन्धी वेवस

भय, भोक र भाइरस

रोशन जनकपुरी

मृत्यु जीवनको अनिवार्य अन्तिम सत्य हो। तर, जीवन मृत्यु मात्रका निम्नि पनि होइन। यसका अनेकौं सौन्दर्यात्मक आयाम छन्। वसुधैव कुटुम्बकम्बो चेतना, दुःख र दुःखका कारणविरुद्ध मानवीय संघर्षजस्ता मानवीय जिजीविषा यसैका उदाहरण हुन्। कोभिड-१९ ले विश्वलाई निश्चित उद्देश्यकै निम्नि भए पनि एउटा एकाइमा परिणत हुन बाध्य गरिरहेको छ। मानवीय इतिहासमा यस्तो बिरलै देखिन्छ। सूचना सञ्जालमा वल्डेमिटरले संसारभरिका कोरोना भाइरसबाट संक्रमित र मृतकको एकमुट्ठ जानकारी पाहिलो नजरमै दिने गर्छ। अहिले मानिसमा आफ्नो देशसँगै विश्वमा कोरोना भाइरसबाट संक्रमित भएका र मृतकको संख्याबारे चासो बढेको छ।

विश्वको ७ अर्ब जनसंख्यासमु कोरोना रोग संक्रमित ८ लाख ५० हजारभन्दा बढी र ४३ हजारभन्दा बढीको मृत्यु गणितीय दृष्टिले सामान्य हो, तर रोगको तीव्र विस्तारका दृष्टिले भने यो भयावह हो। र, रोगीको संख्यामा वृद्धिसँगै विश्वभरि यो संवेदनशीलता बढाने गरेको छ। लकडाउन, औषधि अभावको चिन्ता र आओश, विश्वभरिका कोरोना बेरोजगारको चिन्ता र चासो तथा सरकारमाथिको दबाव, चाहेर वा नचाहेर बाध्यतामै भए पनि दिइने राहत त्यसै सामूहिक मानवीय जिजीविषाकै परिणाम हुन्।

तर, जीवनको उद्देश्य मौजिक नाफामा परिणत भएपछि सत्य र तथ्यहरू नाफा कमाउने साधन र दाशनिक चिन्तन संवेदनहीन अमानवीयतामा परिणत हुने गर्छ। देशमा लकडाउन लगाउने पक्षमा रहेका आफ्ना गर्भनरहरुसँग असन्तुष्ट ब्राजिलियन राष्ट्रपति जायर बोल्सेनारोले भने- यो मामुली ज्वरो हो। कार दुर्घटना भएपछि कारको उत्पादन त रोकिएन नि ! मलाई माफ गर्नुस, मृत्यु जीवनको स्वाभाविक सत्य हो। कति निर्मम अभिव्यक्ति !

कोभिड-१९ बाट संक्रमित र मृतकको विश्वभरिको विवरण देखाउने वल्डेमिटरमा अहिले अमेरिका सबैभन्दा माथि छ र त्यहाँ एक खालको उक्समुक्स देखिन थालेको छ। विश्वको सबैभन्दा शक्तिशाली सुरक्षित देशमा 'कैही दिनमै सबै कुरा ठीक हुने' आश्वासनका बाबजुद हेर्दहेर्द कोरोना संक्रमित एक लाख ८० हजारभन्दा बढी र मृतकको संख्या ४ हजारभन्दा बढी पुगिसकेको छ। यसै दबाबमा परेर आफ्ना सबैभन्दा ढूला शत्रुवत् प्रतिस्पर्धी चीनसँग राष्ट्रपति द्रम्प नरम परेर सम्मानजनक भाषा प्रयोग गरिरहेका छन्। 'राष्ट्रपति सी जिन पिडलाई म सम्मान गर्नु, कोरोना भाइरसको लडाइमा हामी सँगै हुनेछौं जस्ता द्रम्पोद्गार त्यसैको प्रभाव हो। यसैकारण उनले चिनियाँले प्रयोग गरेजस्तै न्युयोर्क, मिसिगन, क्यालिफोर्नियालगायत राज्यमा लकडाउन गर्न चाहेको समाचार मिडियामा आएको हो। तर, उनको यस धारणाविरुद्ध अमेरिकाका विभिन्न राज्यका गर्भनरले असन्तुष्ट जनाएका छन्, विरोध गरेका छन्। उनीहरूको विचारमा 'लकडाउनले अमेरिकामा निम्त्याउने अकल्पनीय अर्थक त्रासदीले नातिपुस्तालाई समेत प्रभाव पार्छ। कोभिड-१९ को मृत्युदर अच्यन्त न्यून छ र यसमा अधिकाश वृद्धपुस्ता नै मरेका छन्। त्यसैले वृद्धपुस्ताको राम्रारी देखेख र सुरक्षा प्रबन्ध गरेर अमेरिकीको स्वतन्त्र जीवनलाई यथावत् राख्युपर्छ। अमेरिका क्यान नट स्टप !' र यस दबाबका कारण राष्ट्रपति द्रम्प लकडाउनको निर्णयबाट पछि हट्टे संकेत देखिएको छ।

जातिवेला चीनले बुहानमा लकडाउन गरिरहेको थियो, यसलाई तानाशाही कदम भन्दै 'क्यान नट स्टप'को दाबी इटली र स्पेनले पनि गरेका थिए र यिनीहरू अहिले इतिहासकै सबैभन्दा दुर्दिन भोग्दै छन्। तर, निजी स्वतन्त्रताको यो दम्भ अमेरिकी सरकारमा अहिले पनि देखिन्छ। वस्तुतः यो वैचारिक निजी स्वतन्त्रता अमेरिकी साम्राज्यवादको देखाउने दाँत मात्र हो। यसको असली चिन्ता त नाफाको विश्वव्यापी खेलमा नयाँ विकल्पको खोजी हो र यसमा जति मरे पनि उनीहरूलाई

मतलब छैन। टेक्सस राज्यका गर्भनर डेमिड प्याट्रिकको 'आफ्ना नातिपुस्ताका निम्नि बूढा पुस्ताले त्याग गर्न तयार हुनुपर्छ' भने भनाइ पनि त्यसैको अभिव्यक्ति हो।

कोभिड-१९ महामारीको भय अमेरिकी समाजमा नदेखिएको होइन। अमेरिकी राष्ट्रपतीय चुनावमा डेमोक्रेट पार्टीका सम्भावित उम्मेदवासमध्येका एक 'जो बाइडेन'ले पनि सरकारलाई देशभरि लकडाउन गर्न दबाव दिएका छन्। तर, निजी स्वतन्त्रताको निर्णय इतिहासमा यस्तो विश्वलाई निश्चित उद्देश्यकै निम्नि भए पनि एउटा एकाइमा परिणत हुन बाध्य गरिरहेको छ। मानवीय इतिहासमा यस्तो विश्वमा उदाहरण हुन्। कोभिड-१९ ले विश्वलाई निश्चित उद्देश्यकै निम्नि भए पनि एउटा एकाइमा परिणत हुन बाध्य गरिरहेको छ। मानवीय इतिहासमा यस्तो विश्वमा उदाहरण हुन्।

कोभिड-१९ सँग लड्न विश्व स्वास्थ्य संगठनले मानवीय संसर्गमा सामाजिक दूरी कायम गर्न अन्य उपाय गर्नुभन्दा बढी र ४३ हजारभन्दा बढीको मृत्यु गणितीय दृष्टिले सामान्य हो, तर रोगको तीव्र विस्तारका दृष्टिले भने यो भयावह हो। र, रोगीको संख्यामा वृद्धिसँगै विश्वभरि यो संवेदनशीलता बढाने गरेको छ। लकडाउन, औषधि अभावको चिन्ता र आओश, विश्वभरिका कोरोना बेरोजगारको चिन्ता र चासो तथा सरकारमाथिको दबाव, चाहेर वा नचाहेर बाध्यतामै भए पनि दिइने राहत त्यसै सामूहिक मानवीय जिजीविषाकै परिणाम हुन्।

कोभिड-१९ बाट संक्रमित र मृतकको विश्वभरिको विवरण देखाउने वल्डेमिटरमा अहिले अमेरिका सबैभन्दा माथि छ र त्यहाँ एक खालको उक्समुक्स देखिन थालेको छ। यही विधि प्रयोग गरेर चीनले यस महामारीविरुद्ध जित्तै गएको पनि देखिन्छ। तर, यो पुँजीवादी देशका निम्नि मर्याँ देखिन्छ। खबाँ-खबारको पुँजीको चक्र रोकिए जानुले कैर्यै पुँजीपतिको ज्यान जान सक्छ। यसैकारण उनीहरू जस्तीको यो नाफाको खेल जारी राख्न चाहन्छन्। यो उनीहरूको बाध्यता पनि हो।

विगतका ५० वर्षमा साम्राज्यवादी पुँजीवादीले सम्भावित नाफाको लोभ देखाएर उपभोक्ता, सेयर होल्डर, सरकार र विश्वभरिका आमजनतासँग विभिन्न निर्णय लिएको ऋण (मूल रकम) र तिर्नुपर्ने (भुक्तानी दायित्व) को फरक मूल रकमभन्दा पचासौ गुणा बढी छ र यो एकैपटक तिर्नु असम्भव छ। यसकारण अहिलेको विश्व अर्थतन्त्र एउटा हावाले भरिएको बेलुनजस्तै हो, जसको जीवन हावा भरिएसम्म र उडिरहेसम्म मात्र रहन्छ। त्यसरी नै वर्तमान विश्वमा कोभिड-१९ लाई महामारी घोषित गरेको प्रतिक्रियामा दुई सातापहिले एकजना अस्ट्रेलियन पत्रकार र डकुमेन्ट्री फिल्ममेकर जोन पिल्नारले ठिकै भनेका थिए- 'महामारी घोषित गरिएको छ, तर हरेक दिन भोकका कारण अनावश्यक मारिने ती २४ हजारका निम्नि होइन। निको हुन सन्ने मलेरियामा पनि औषधिको अभावमा हरेक दिन मारिने ती ३ हजार शिशुका निम्नि पनि होइन। सार्वजनिक स्वास्थ्य अनुदानसम्म पुन नसकेर हरेक दिन मर्न ९० हजार मानिसका निम्नि पनि होइन।

अमेरिकाले वर्षाको नाकाबन्दी हटाउन अस्वीकार गरेका कारण जीवनरक्षक औषधि नपाएर मारिने भेनेजुएला र इरानका स्थानीय नागरिकका निम्नि पनि होइन। अमेरिका र ब्रिटेनले नाफाका निम्नि युद्ध निर्यात गरेको यमनमा हरेक दिन बमवस्तीमा मारिने स्थानीय अधिकाश बालक नै हुन्छन्, उनीहरूका निम्नि पनि होइन। तपाईं यस (महामारी) प्रति संवेदनशील हुनुभन्दा पहिले यिनीहरूको बोध गर्नुपर्छ।

हुन त यस्तो वैशिक आपदामा पनि समाजवादी शैलीको देश क्युवाले आफ्ना उच्चस्तरीय दक्ष विक्तिस्क र नरस्को टोली चीन र इतालीमा पठाएर समाजवादी मानवीय संस्कृतिको उदाहरण प्रस्तुत गरेको छ। क्युवाका सवैप्रिय क्रान्तिकारी नेता फिडेल क्यास्ट्रोको तस्विर बोकेका चिकित्सक र नरस्हरु इटलीमा पुग्दाका तस्विरले पुँजीवादविरुद्ध समाजवादी संस्कृतिको श्रेष्ठताको बहस नयाँ शिराबाट सुरु गराइदेका छन्। तैपनि कोरोनाविरुद्ध लकडाउनको चिनियाँ विधि होस् अथवा 'समयसँगै सबैथोक सामान्य हुन्छ' भनेर बजार सुरक्षित र निरन्तर राख्न नयाँ विकल्प खोजिरहेको निर्णम पुँजीवादी विधि, यसको केन्द्रमा अर्थ-राजनीतिक सत्ता बचाउने उद्देश्य नै प्रमुख छ।

अमेरिका, चीन र बेलायतजस्ता शक्ति-सम्पन्न राष्ट्रहरूले तात्कालिक राहतको व्यवस्था आफ्ना योजनामा राख्ने सफल देखिएका छन्। यद्यपि, एकातिर अपर्याप्त उपचार र रोगका कारण मृतकको संख्यामा वृद्धि हुँदै जानु, अकातिर बेरोजगारी र अर्थभावसँगै बढने मजदुर र निम्नवर्गीय आक्रोशलाई यी विकसित देशले पनि कतिसम्म धान्न सक्छन्।

भन्ने प्रश्न पनि छैंदै छ।

अर्कातार्फ विकासशील र अविकसित देशले लागू गरेको विनाकुनै योजनाको लकडाउनमा परेर मजदुर र आर्थिक रूपमा कमजोर वर्गले जसरी चौतर्फी असुरक्षित महसुस गरिरहेका छन्, त्यसले यी देशको अर्थ, समाज र राजनीति सबैलाई न्यूनतम नैतिकस्तरमा समेत नयाँ देखिएको छ। छिमेकी भारतको महानगरमा रोजगार र आश्रयविहीन लाखीं मजदुर युँजीवादी समाजको अमानवीय क्षुरता महसुस गर्दै छन् र हजारौं किलोमीटरको पैदलयात्रा गरेर गाउँ फर्कन बाध्य छन्। उनीहरूले युँजीवादी कोरोना भाइरसको संक्रमणको भय पनि छैन। यो पलायन छुट्टाछुट्ट भएको भए सरकार र युँजीपतिको वर्ग, जबदेखि यसले श्रेष्ठता कायम गरेको छ, यसले सामन्ती वैदिक र सुखद सम्बन्धको अन्त्य गरिएको छ। यसले मानिसबाट विवाहित उम्मेदव

मधेशका सपुत्रहरुको बलिदान खेर जाँदैन

- उपेन्द्र भा

राजनीतिलाई फोहोरी खेलको मैदान बनाएपछि त्यहाँ लोक-कल्याण को कार्यभन्दा व्यक्तिगत स्वार्थको प्रधानता हुन्छ । वर्चस्वको लडाइमा सिद्धान्त, कर्तव्यनिष्ठा, इमान्दारिता, सच्चरिय पौपकार आदि सदगुणको प्रायः लोप हुन्छ र सतहमा अनाचार, अत्याचार, व्याभिचार, बेहमानी, लुटमार, मारकाट आदि अमानवीय गुणहरू देखा पर्दछ । वर्चस्वको राजनीतिमा सबैकुरा जायज भनेर पाश्विक प्रवृत्तिले प्रोत्साहन पाएको हुन्छ ।

कुरा फेरी मधेश को गर्नु पर्ला । "स यकडौ चूहा खाके, बिल्ली चली हज कर्ने" हिन्दी उखान जस्तै मधेशमा उपेन्द्र यादवको छान्तिकारी नारा गुजिन थालेको छ । संविधान संशोधन भएन भने दूलो विस्फोट हुने समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादव गर्जिन थालेको छ । उनको व्यवसाय पनि त्यही भएकोले सत्ता बाहिर आएपछि सरकारलाई धम्काउने थर्काउने र आफ्नो भाग कसरी सुरक्षित हुन्छ, त्यसको लागि प्रयत्नशील रहनु स्वभाविक पनि हो । सरकार पक्षबाट पनि गौर घटनाको विषयमा उपेन्द्र यादव जेल जाने, आर्थिक अनियमिततामा समेत मुछिने आदि भय सुजाना गरेर उपेन्द्र यादवलाई नियन्त्रणमा राख्ने प्रयास पनि हुँदैछ ।

षटमुख रहेको राजपा उपेन्द्र यादवको सत्ता बहिर्गमनपछि अनुकूलता हाँसिल गरेको छ । यो अनुकूलता रहला कि नरहला, द्विविधामा समय खेर फालुभन्दा बेलैमा निर्णय गरेर सरकारमा सामेल हुनु बेस हुने दिग्गजहरूको सोच रहेको र सरकारले पनि राजपालाई सरकारमा सामेल गराउन बाध्यात्मक परिस्थितिका कारण राजपाका सत्तारोहण निरिचत प्राय छ । सरकारले राजपालाई उपेक्षा गरे उपेन्द्र यादवसँग एकता गरि मधेशमा दूलो उपद्रव मच्चाउन सक्ने प्रबल

सम्भावनालाई दृष्टिगत गरि राजपालाई सम्मानपूर्वक सरकारमा सामेल गराउने सम्भावना छ । राजपाको दुईटा माग सविधान संशोधन तथा रेशम चौधैरीको रिहाई मध्ये दोश्रो मागलाई सरकारले तत्काल मानेर पहिलोलाई समाजवादीको सम्पूर्ति जस्तै पछि आवश्यक परेको बेला गर्ने भन्ने सहमती बन्ने धेरै सम्भावना छ । रेशम चौधैरीलाई रिहाई गराएर सरकारमा जाँदा मधेशको सहानुभूति पनि आर्जन गर्न राजपालाई ढूलो अवसर प्राप्त भएको मा निनेछ । मधेशमा पार्टीको हाईट बद्नु तूलो कुरा हो । रेशम चौधैरीलाई रिहा गर्नु सरकारको लागि सामान्य विषय हो ।

यदि सरकार आफ्नै अडानमा बसेर राजपालाई सम्मान गरेर सरकारमा सामेल गरेन भने नयाँ वर्ष २०२० राहु प्रधान रहने साल भएकोले सरकार अपठ्यारोमा पर्ने सम्भावना पनि छ । वैकल्पिक शक्ति निर्माणमा लागेका शक्तिहरूले अवसर पाउने र पुनर्स्व मधेशलाई हल्लाउने उपाय गरेर सरकारविरोधी सबै शक्ति ध्वनीकृत भएर सरकारलाई चुनौती दिन सक्नेछन् । विगतमा सरकारको विरोधमा ध्वनीकृत भई रहेको शक्तिहरूलाई सीमाविवाद प्रकरणले ती शक्तिहरूलाई तितर वितर पारेर सरकारलाई सुरक्षित अवस्थामा पुन्याए को अनुभव ताजे हुनु पर्छ । त्यसकारण समाजवादी पार्टीसँग राजपाले एकता गर्नुभन्दा पहिले सरकाले राजपालाई सम्मानपूर्वक मित्रशक्ति बनाउन बैस होला । यो अन्तो तो कुरा नभई राजपाका शक्तिशाली नेताहरूको मानसिक धारणा हो । अच्यारो अवस्थामा केपी शर्मा ओलीलाई युहारेर आफ्नो अस्तित्व बचाउने राजपाका दूरदर्शी नेताहरू उपरोक्त धारणाबाहेक अन्य कुरा सोचन सक्दैनन् । त्यसकारण यो उपाय सार्वजनिक गरिएको हो । मधेशी जनतालाई भुक्याएर मत लिने र सत्तासँग टाँसेर आर्थिक लाभ

लिने अहिलेका नेताहरूको डबल अनुहार मधेशका जनताले राम्री बुझेका छन् । सरकारमा बसेर राजपाका इतिहासमै सबैभन्दा गरिएको यो भ्रष्टाचार इतिहासमै सबैभन्दा गम्भीर प्रकृतिको भ्रष्टाचार मनिएको छ । कोरो चायपिड टेस्ट किट नै नकली, युणस्टरहरैन । भन्नलाई आपातकालको खितिमा जसले सामान दिन सक्छ, उसैसँग किनेको

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र डाक्टरहरूले पत्रिकाबाट भाइरस सर्वे पुष्टि गर्न सकेका छैनन् । र उनीहरू सर्वे सहमत पनि भएका छैनन् त्यसैले भन्न सक्न्याहरूले पत्रिकाबाट कोरोना भाइरस पनि सर्वैन भनेर । अमेरिकाको नेशनल इन्टिर्व्यू अफ हेल्थ सेन्टर र क्यालिफोर्निया र प्रिन्ट युनिभर्सिटीका बैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनबाट पत्रिकाबाट भाइरस कुनै विश्वास नगर्न ।

राजपाबिना समाजवादी पार्टीले अधिकार आन्दोलनको कुरा नगरि "संविधान संशोधन" र बोकन सुरक्षित रहेको छ । विश्वका कुनै पनि विज्ञ र